

РЕШЕНИЕ

№ 106

гр. Сливен , 15.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ** в публично заседание на четиринадесети юли, през две хиляди
двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Мартин Цв. Сандулов

Членове: Светослава Костова
Стефка Т. Михайлова Маринова

при участието на секретаря Радост Д. Гърдева
като разгледа докладваното от Стефка Т. Михайлова Маринова Въззивно
гражданско дело № 20212200500279 по описа за 2021 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба против Решение №82/28.04.2021г. по гр.д.
№2712/2020г. на Сливенски районен съд, с което е отхвърлен като неоснователен и
недоказан предявения от ТП „Държавно горско стопанство Котел“, гр. Котел против Р.
Д. Я.. положителен установителен иск по чл.422 от ГПК за признаване за установено,
че ответницата дължи сумата 14408,65лв., представляваща главница по Запис на
заповед, издаден на 28.06.2016г., платим на 15.09.2018г., ведно със законната лихва,
считано от подаване на исковата молба – 27.08.2020г. и на ответницата са присъдени
разноски в размер на 300лв.

Въззивната жалба е подадена от ищеца в първоинстанционното производство ТП
„Държавно горско стопанство Котел“, гр. Котел, като се обжалва
първоинстанционното решение изцяло.

Въззивникът чрез пълномощника юриск. В.И. обжалва посоченото решение като
неправилно и необосновано. Посочва, че доказването на дължимата сума било
потвърдено от СИЕ по делото. Установило се, че „Елени-86“ ЕООД дължи на ДГС –
Котел процесната сума за добита дървесина през 2017г. Посочва, че ответницата Р.Я.
при издаването на процесния запис на заповед е действала като упълномощено лице от

управителя на дружеството, но липсвало изрично упълномощаване за поемане на задължения чрез подписване на запис на заповед, съгласно чл.26, ал.2 от ТЗ. Поради това счита, че ответницата по записа на заповед е задължила лично себе си, но не и дружеството, като е приложима разпоредбата на чл.462 от ТЗ. Счита, че е неприложима презумпцията по чл.301 от ТЗ. Представителството следвало да бъде отбелязано върху ценната книга. Подписването на менителница от лице без представителна власт е недействително подписване. Поетото задължение без менителнична представителна власт по отношение на търговец можело да бъде потвърдено от него като следвало да се ратифицира задължението по самата ценна книга. Неприложима била обаче по отношение на абстрактното правоотношение презумпцията по чл.301 от ТЗ, приложима към каузалните сделки. С оглед изложеното, въззивникът счита, че предявеният от него иск е основателен и доказан, поради което моли въззивният съд да отмени първоинстанционното решение като неправилно и необосновано и да постанови ново, с което да уважи изцяло предявения против Р.Я. иск. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

С въззивната жалба не са направени доказателствени искания за въззивната фаза на производството.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от насрещната страна.

В с.з., въззивникът ТП „Държавно горско стопанство Котел“, редовно призован, не се представлява.

В с.з. въззиваемата Р. Д. Я., редовно призована не се явява и не се представлява. По делото е постъпило писмено становище от процесуален представител по пълномощие адв. В. Д., която оспорва въззивната жалба като неоснователна. Намира обжалваното решение за правилно и законосъобразно и моли съда да го уважи. Излага съображения относно неоснователността на жалбата и на исковата претенция. Претендира присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 от ЗАДв.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е *валидно*, а с оглед пълния обхват на обжалването – и *допустимо*.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност

върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред районния и въззивния съд доказателства, намира, че обжалваното решение е *законосъобразно и правилно*.

Този състав на въззивния съд счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така, както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, **ПРЕПРАЩА** своята към нея.

Въззивният състав СПОДЕЛЯ напълно *и ПРАВНИТЕ ИЗВОДИ* на районния съд, които са обосновани и намират опора в материалноправните норми, приложими към настоящия спор. Първоинстанционният съд, въз основа на изложените в обстоятелствената част на исковата молба факти и обстоятелства, на които се основават ищцовите претенции, правилно е дефинирал параметрите на спора и е дал съответстващата на твърденията от ищеца накърнени права правна квалификация на предявения иск. Направил е доклад по делото, по който страните не са направили възражения.

Изложените във въззивната жалба оплаквания за неправилност на атакуваното решение са неоснователни.

Сливенският районен съд е бил сезиран с предявен положителен установителен иск за установяване дължимостта на вземане по Запис на заповед, издаден на 28.06.2018г., за което вземане на ищеца ТП „Държавно горско стопанство Котел“ е издадена заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК, срещу която длъжникът – ответник Р. Д. Я. е възразила в законоустановения срок, намиращ правното си основание в чл.422, ал.1, вр. с чл.415, ал.1, т.1, вр. с чл.124, ал.1 от ГПК.

Предявеният положителен установителен иск има за предмет установяване на съществуването, фактическата, материалната дължимост на сумата, за които е била издадена заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК против длъжника. По този иск следва с пълно доказване ищеца, твърдящ съществуване на вземането си, да установи по безспорен начин неговото възникване, съществуване и дължимост спрямо ответника – длъжник. Ищецът носи процесуалната тежест да докаже съществуването на фактите, които са породили неговото вземане. Ответникът, при съответно твърдение, следва да докаже фактите, които изключват, унищожават или погасяват вземането.

Следва да се отбележи, че в случая запис на заповед е издаден от юридическо лице - „Елени-86“ ЕООД, гр. Котел, представлявано от управителя Я. А. Я., действаща чрез Р. Д. Я., упълномощена с нотариално заверено пълномощно. В записа на заповед

изрично е посочен пълномощника и пълномощното. От друга страна, освен задължителните реквизити по чл. 535 от ТЗ, в запис на заповед изрично е посочено, че дължимата по него сума е за дървесина от общо 225 пл.куб.м. по 5 бр. описани фактури.

Твърдението на ищеца за насочване искането по чл.417 от ГПК и впоследствие иска по чл.422 от ГПК спрямо физическото лице Р. Д. Я.. е за липса на изрично упълномощаване за поемане на менителнично задължение, поради което с подписването на запис на заповед Р. Д. Я.. е задължила лично себе си, съгл. чл.462 от ТЗ. Тежестта на доказване и на това твърдение е на ищеца.

Възраженията на ответницата, наведени с отговора на исковата молба са че тя е извършвала отделни действия, за които била надлежно упълномощена и на следващо място, че задълженията на фирмата следвало да се установят в търговско дело между ищеца и дружеството, като възражава и за недължимост на сумите по посочените фактури с твърдението, че същите са платени от дружеството.

Тъй като в случая се цели установяване съществуването на вземане, обективизирано в запис на заповед, представляващ от една страна абстрактна сделка, а от друга – частен писмен документ, вид ценна книга, то съдът трябва да направи проверка дали са спазени изискванията на закона относно формалните реквизити на запис на заповед, т.е редовността му от външна страна, но и трябва да обсъди всички наведени доводи за недължимост на оспорената от длъжника в заповедното производство сума.

На първо място, при извършване на проверка относно наличието на формалните реквизити на запис на заповед, които са съществено условие за неговата действителност, съдът констатира, че същият е редовен от външна страна, т.е. налице са всички изискуеми съгл. разпоредбата на чл.535 от ТЗ реквизити.

Настоящият състав не споделя становището на ищеца – въззивник, че подписването на запис на заповед е недействително, поради липса на представителна власт на подписалото го физическо лице Р. Д. Я... В тази насока съдът споделя изцяло извода на първоинстанционния съд, че ответницата е надлежно упълномощена от управителя на „Елени-86“ ЕООД. Видно от представеното и прието по делото като доказателство пълномощно, същото е с нотариална заверка на подписа на управителя на дружеството и в т.5 от него е надлежно учредена пълна и неограничена представителна власт за задължаване на търговеца, като според съда и чрез поемане на менителнично задължение. В самия запис на заповед изрично е посочено, че управителят действа чрез пълномощника Р.Я., като е посочено и пълномощното. Друг е въпросът, че както и районният съд е посочил, не е налице фигурата на търговски пълномощник. От доказателствата по делото, съдът не може да направи извода, че

ответницата е именно такъв по смисъла на чл.26 от ТЗ.

С оглед изложеното, съдът приема, че запис на заповед е редовен от външна страна и с него е поето валидно задължение от страна на посоченото като издател търговско дружество „Елени-86“ ЕООД. Поради това е неприложима конструкцията по чл.462 от ТЗ и съдът не приема, че физическото лице Р. Д. Я., подписала запис на заповед с изричното отбелязване, че действа като пълномощник на представителя по закон на търговското дружество въз основа на нотариално заверено пълномощно, с надлежно учредена представителна власт, е задължила лично себе си. Напротив, поетото задължение е от името и за сметка на дружеството. Поради това не може да се ангажира отговорността на ответницата в качеството ѝ на физическо лице по абстрактната сделка.

От друга страна следва да се отбележи и следното:

Записът на заповед е от категорията на абстрактните сделки, т. е. основанието не е елемент от фактическия състав на тази сделка и наличието на такова не е обуславящо за нейната действителност. Това обаче не означава, че във всички случаи записът на заповед е лишен от основание. Поначало записът на заповед служи за обезпечаване на вземане по каузално правоотношение, което може да е възникнало от различни юридически факти /продажба, наем, заем, изработка и т. н./. Именно съществуващата друга каузална сделка обикновено е непосредствената причина /основанието/ за менителничното задължаване – чрез него се цели да се гарантира изпълнение на поетите с каузалната сделка задължения. Затова, при надлежно въведени от страните в производството по чл. 422, ал. 1 ГПК твърдения и възражения за връзка между запис на заповед и каузалното правоотношение, съдът е длъжен да изследва наличието на такава връзка, а при доказването ѝ – наличието на неизпълнено задължение по каузалната сделка. Правно значима обаче е не всяка връзка между двете правоотношения /менителничното и каузалното/, а само онази връзка, при която погасяването на задълженията по едното правоотношение има за последица погасяване на задълженията и по другото правоотношение. Такава връзка е налице единствено, когато страните по двете правоотношения съвпадат – *страните по ефекта са страни и по каузалната сделка*, т. е. издателят на запис на заповед е длъжник на поемателя по него по силата на съществуващото между тях каузално правоотношение. Само в посочената хипотеза записът на заповед изпълнява гаранционно-обезпечителна функция, като чрез реализиране на вземането по него се постига погасителен ефект и по отношение на обезпеченото вземане по каузалното правоотношение. При липса на идентичност между страните по двете сделки погасяването на задължението по едното правоотношение е правно ирелевантно за вземането по другото правоотношение. Такова е становището на ВКС в постановена по реда на чл.290 от ГПК задължителна

практика.

В настоящия случай е безспорно, както от отразеното в самия запис на заповед, така и от твърденията и на двете страни в производството, че процесният запис на заповед е издаден именно с цел да служи като обезпечение на посочената каузална сделка – договор за продажба на дървесина, сключен между ищеца ТП „Държавно горско стопанство Котел“ и „Елени-86“ ЕООД, гр. Котел. Видно от доказателствата по делото, сумата по запис на заповед е именно задължение на „Елени-86“ ЕООД, гр. Котел по този договор, по издадени и посочени в запис на заповед фактури за продадена дървесина. В този случай, при така установеното обстоятелство /безспорно наличие на каузално отношение и издаване на запис на заповед с цел обезпечаването му/ и съгласно посочената съдебна практика, ако евентуално се приеме конструкцията на въззивника – липса на представителна власт и поето лично от ответницата Р.Я. задължение /чл.462 от ТЗ/, то е изключен самостоятелния характер на процесния запис на заповед като правна сделка и е лишен от спецификата му на абстрактен източник на безусловно задължение за плащане на посочената в ефекта сума. Волята на ответника-издател не е била да се задължи към ищеца-поемател, а да гарантира вземане, произтичащо от каузалното правоотношение между ДГС Котел и „Елени-86“ ЕООД. Но както бе посочено, менителничното правоотношение между две лица не може да обезпечава вземане по каузално правоотношение между други две лица. Доколкото гаранционно-обезпечителната цел, с която е издаден записът на заповед, не може да бъде реализирана, задължението по него се явява лишено от основание – т. е. лишено от основанието, заради което е поето. Ето защо, ищецът не може да претендира изпълнение на това задължение спрямо физическото лице Р. Д. Я...

Следва само да се отбележи, че за ищеца си остава открит пътя на исковото производство за претендиране изпълнение на каузалното задължение именно от неговия безспорен носител – търговското дружество - страна по каузалното правоотношение по продажба на дървесина. Съдът не следва в настоящото производство да изследва и да се произнася по тази сделка, сключена между правни субекти, различни от страните по делото.

С оглед изложеното, предявеният положителен установителен иск се явява неоснователен и недоказан и като такъв следва да се отхвърли. Щом правните изводи на двете инстанции съвпадат, въззивният съд счита, че липсват отменителни основания и въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение. Атакуваният съдебен акт следва да бъде потвърден, като правилен и законосъобразен.

Правилно и законосъобразно районният съд е определил дължимите на ответника с оглед изхода на спора и правилото на чл.78, ал.3 от ГПК разноски.

Отговорността за разноси за въззивното производство, с оглед изхода на процеса, следва да се възложи на въззивника, като той следва да понесе своите така, както са направени и да заплати на въззиваемата направените от нея разноси. В случая въззиваемата е представлявана от адвокат, осъществяващ безплатна правна помощ на основание чл.38, ал.1, т.3 от ЗАДв, поради което следва да се присъди на пълномощника адвокатско възнаграждение в минималния размер, определен по Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /чл.7, ал.2, т.4/ в размер на 962,25лв., съгласно чл.38, ал.2 от ЗАДв.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло първоинстанционно Решение №82/28.04.2021г., постановено по гр.д. №2712/2020г. по описа на Сливенски районен съд, **като ПРАВИЛНО и ЗАКОНОСЪОБРАЗНО.**

ОСЪЖДА ТП „Държавно горско стопанство Котел“, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Котел, ул. Проф. П. Павлов” №57 **да заплати** на адв. В. М. Д. с ЕГН *****, с адрес: гр.С., ул. „В.“ №**, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата **сумата от 962,25лв.**, представляваща минимално адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на въззиваемата Р.Я. във въззивното производство.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС на РБ с касационна жалба в *едномесечен* срок, считано от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____